

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii
Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ**

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

In Epistol. decimam tertiam,

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

obtinetur beneficium per pecuniam, sed per promissum falsum. Prohibet demùm Concilium Melphitane quis dato vel promisso Episcopalem dignitatem assequitur. Promisso scilicet vero, non falso & ficto. Non tamen negabit quispiam, quin ille, qui fictè promittit, graviter delinquat, & mendacium sacrilegum cum maxima irreverentia committat. Nihil enim obstat, quò minùs peccatum sit, & Simonia non sit. Fuit aliquando, qui dixerit, non neminem inter Casuistas, quod paulò laxior esset, esse agnum, qui tollit peccata mundi. Id per jocum dictum fuit. Ausim tamen seriò dicere, ita vos hominum generi esse infensos, ut longè plura, quàm re ipsâ sint, peccata esse velitis, licèt communem omnium obstinatè negetis Servatorem. Hinc Diaboli partes agitis, cui maximam hominum partem à communi redemptione rejectam devovistis. Hinc non grassatorum modò & sicariorum, quod justo joco Apologista vobis exprobravit, sed ipsius Diaboli sicariorum principis insignes patronos agitis.

In Epistol. decimam tertiam,

NOTA VNICA.

De Homicidio.

TAnti est impudentem esse, * & frontem omnino posuisse; fabulam alapæ Compendii à Jesuita quodam impactæ, quam pro vera historia scurra tuus in solita famosarum literarum scena exhibuerat, tota Gallia cognovit: Apologista, illius narrationis falsitatem, adductis etiam testibus omni

* Pag. 278.

exceptione majoribus in respons. ad 13. Epistol. demonstrarat; rem deinde Montaltius convertit in jocum, suo more ludens circa alapam averfa, vel adverfa manu inflictam; iterum eandem fabulam sub aspectum reducis. Tanti est, ut dixi, impudentem esse & Jansenistam; huic enim hominum generi solemne est, dictorum nunquam poenitere. Sed falsa esse constat, erronea, hæretica; nihil refert; semel dicta, nunquam revocanda. sic tam obstinatè damnatas propositiones defenditis, negativisque pervicaciter, Jansenii esse, vel in ejus sensu damnatas: standum in decretis. Sed iniqua sunt, impia, blasphema. Quid tum? constantia, angelica virtus est, sed obstinatio, vitium diabolicum. * Tum cavillaris ineptè in re aperta. Nempe Annatus calumniam Lessio à Montaltio affictam tam clarè demonstravit à pag. 1. ad 8. *Janseniane fidei*, ut à nullo, qui vel legere sciat, negari possit. Nempe id attribuerat Lessio, quod expressè negat; verba Victoriæ pro verbis Lessii, sententiam Petri Navarrae pro sententia Lessii impudentissimè proposuerat. Quis enim dicat, aliquam opinionem illius auctoris esse, qui expressè negat, eam in praxi tutam? Præterea Montaltius ea, quæ Gallicè scripsit, Lessio imputavit, licèt ea Lessii non sint; sed ne jam dicta repetam, te ad Annatum remitto; item ad Apologistam impost. 4. & in respons. ad 13. epist. ubi etiam rem hanc egregiè discussit, Montaltium planè convicit, & reluctantem licèt, omnino prostravit.

Pergis deinde, nec ab eo, quem semel inivisti, calumniæ tramite unquam discedis. Dixerat Apologista impost. 19. nullum unquam, vel Theologum, vel Casuistam docuisse, propter simplices maledicentias, vel obtreccionem, licèt hominem occidi posse; tu verò simplicem maledicentiam in calumniam, quan-

* Pag. 351.

tumvis atrocem vertisti; & hinc Gallicæ linguæ peritos appellas. Præterea quis nescit, voce illa *simple*, rem ipsam extenuari, ac significari exile quodpiam & leve? sic auctor per illud, quod habet, *simples mesdisances*, nihil aliud intelligit; & qui Gallicè sciunt, nihil aliud intelligent, nisi leves obtreccionem: quantum autem calumnia, præsertim si atrox est, levem quampiam obtreccionem superet, non est profectò quod dicam; cum res ipsa lippis & tonsoribus nota sit. at utrumque, dictum illud Apologistæ excludit; nam vox illa *mesdisance*, id est, obtreccio, calumniam arcet, & falsam criminationem, & adjunctum illud epithetum *simple*, id est levis, simplex, atrocem maledicentiam excipit. Hic tamen ineptiam, absurditatem, & ridiculam Apologistæ argutiam rides, & intolerandam vocas: hoc mihi facile persuaderet, te reverà Gallum non esse, sed Teutonem, aut Noricum, ut fingis; cum Gallicæ linguæ tam ignarum esse te videam; quis enim, qui vel mediocriter illam calleat, dum illud, de quo agitur, *simples mesdisances*, vel legit, vel audit, leves obtreccionem illicò non intelligit? tu verò obtreccionem in calumniam, & levem in atrocem vertis, ut vel inde potius Gallicum illud dictum penitus evertisse, quam fideliter vertisse videaris, calumniam in calumniâ struxisti: tibi adedò familiaris est, ut eam in oculis geras, eamque propterea videas, ubi non est. Hæc, inquam, mihi persuaderent, te Germanum esse, ut in fronte libri mentiris; sed quantum à candore Germanico absis, & quantum atro Regio-portuensium veneno imbutus sis, quisquis legit tuas illas notas, facile intelligit. Sed hæc sunt levia, ut dicis; ad majora orationem convertis.

Franciscus Amicus Jesuita, inquis, * docuit, ac

* *Apag. 352. ad 357.*

typis

typis mandavit, honorem proprium, scilicet verum, qui ex virtute, & sapientia nascitur, à Clericis & Religiosis, cum moderamine inculpatæ tutelæ, etiam cum morte infautoris defendi posse; quamvis deinde erroneam illam doctrinam palliare conetur: hæc supremum Brabantiæ Concilium tolli jussit, & mandato hæctenùs obtemperatum; licet fundamentum, cui hæc doctrina innititur, sublatum non sit, & liberum adhuc Laïcis relictum, proprium honorem defendere: item jussum expungi, quod dicit, licitum esse, hæredi, vel legatario contra injustè impediendum, ne vel hæreditas adeatur, vel legata solvantur, se defendere, &c. Utrumque Lovaniensis Academia damnavit: Præterea Caramuël à quodam Jesuitâ super hac doctrinâ interrogatus respondit, illam sibi probabilissimam videri: nec mirum, cum eum Jesuita infanis laudibus ad se allicuisset. Pro eadem doctrinâ, Jesuitæ varios auctores citant; Duvallium, Banesium, ipsumque aded Cardinalem Richelium; quod risum multorum concitavit: Nec juvat, pueriles illas de praxi & speculatione cavillationes, quæ risum etiam movent, adducere; cum reverà ad excusandas cædes adhiberi non possint; ridiculum enim & nefandum est, cædes vel in speculatione permittere. Hæc summa illorum est, quæ in hac notâ, quinque paragraphis complecteris. Omitto enim illum pellicis casum, quem ex Caramuële exscribere non es veritus. Hæc te mirificè delectant Willelme, porcina indolis homo, cui fæces & sordes placent. De cacodæmone idem fertur, quem jure ob id immundum spiritum vocant; cui cum in obstinato animo similis esses, in amore immunditiæ adhuc similis esse voluisti.

Quod pertinet ad doctrinam, quam Amico affin-

gis, eam minimè defendendam suscepi. Id unum dumtaxat repono: Amico illam affingi, à te quidem, per insignem malitiam, ab aliis verò quibusdam per summam imprudentiam, vel incogitantiam. Hoc certè Amicus non asserit, sed opponit. Ubi enim dixisset *tom. 5. disp. 36. sect. 7 num. 118.* licitum esse Clerico & Religioso, defendere honorem illum verum, qui ex virtute & sapientia nascitur; statim hoc sibi opponit; ergo, inquit, hunc honorem poterunt defendere, cum moderamine inculpatæ tutelæ, etiam cum morte in-vasoris, si opus sit. Hæc fanè difficultas molesta illi videtur. Vellem saltem eam solvisses Willelme. Deinde tamen hæc subnectit, non fictè ad palliandum errorem, ut temerè dicis, sed ingenuè ad suæ sententiæ declarationem: *nolo hæc ita sint dicta, ut communi sententiæ adversentur, sed solum disputandi gratia, maturo judicio relicto penes prudentem lectorem.* Communi ergo sententiæ adhæret; igitur alteram minimè approbat, quæ communi sententiæ adversatur. Nec obstat, quod in *syllabo disputationum & sectionum* duos auctores pro prædicta doctrina adduxerit, scilicet Petrum Navarram & Sayrum. Hoc enim dissimulare non debuit, cum ante dixisset à se non esse lectam apud ullum auctorem. Si deinde apud aliquos invēnit; quod id liberè significarit, vitio verti non debet, sed hominis ingenuitas potiùs laudanda.

Subnectis deinde longam Historiam de Censura Lovaniensium, & de Supremi Brabantiae Concilii Decreto. Quænam porrò illi fides debeat, est quòd ambigi posset; cum eandem à Doctore Lovaniensi, nimirum Janseniano, accepisse fatearis. Sed quorsum placuit eam tam prolixè referre? Nempè ut omnibus palàm esset, quanta vos inter & Lovanienses Jansenianos jam pridem intercesserit communicatio; & quanti

quanti facias quinque vel sex Doctorum Jansenianorum censuram, & Concilii sæcularis Decretum, adversus unum è Jesuitis. At dic candidè, amabò, ecquid causæ fuerit, quare nullam feceris mentionem Decreti Romani, 6. Julii anno 1655. à Sacrà Indicis, ut vocant, Congregatione editi, quo non omnia quæ Lovanienses & Concilium illud proscripserant, jubentur expungi? nullam quoque suspensionis censurarum in Generali Congregatione S. Officii postridie factæ? Cur hæc omisisti, quæ vel non ignorabas, vel facilè scire poteras? Quia nimirum sæculari Concilio & paucis Doctoribus Jansenio impensè addictis plus longè deferendum statuisti, quàm Romano Pontifici, Institutisque ab eo Cardinalium Congregationibus, quas immortali odio prosequeris, quia minùs propitias probasti. Sed profectò, si quid in vestrà causâ à Romanis peccatum est; non nimio rigori, & iniquo judicio, sed mitiori potiùs indulgentiæ, quâ tamen abuti potiùs quàm uti voluistis, tribuendum. Equidem sæcularis Concilii est, leges indemnes servare atque tueri: at de doctrinâ ad Religionem & vitam Christiano ritu instituendam spectante, judicare ac Decreta sua publicare, ad Laicos minimè pertinet. Hinc nonnulli mirari satis non potuerunt, quòd prædictum Concilium, Decretum Pontificium, in quo Litteræ tui Montaltii damnabantur, ab Illmo Archiepiscopo publicatum, refigi jussit. Doctores item Lovanienses in Scholis rein Moralem & Theologicam discutere ac censere possunt: at eos ita censuram suam interponere, inconsultâ Romanâ Ecclesiâ, ut Morales controversias definire & legem aliis præscribere videantur; nemo prudens approbarit. Porro cùm censuram hujus Academiæ, & supremi hujus Concilii decretum tanti facias; cur doctrinam illam Amici

de honore à Laicis hominibus defenso, ut nefandam & impiam damnas, quam tamen illa vestra Academia, accuratè licet, & oculo inimico, ut ajunt, recognitam & examinatam, ab omni censura liberam reliquit? Nam æquè facilè integra sectio septima, ac ultima illius clausula expungi potuisset. Idem etiam de Romana Congregatione dictum sit, Unde rectè, ni fallor, deduco, illam non adeò impiam & nefandam esse, ut dicis: de quo infra liberior erit tecum agendi locus.

Ad ea, quæ de Illustrissimo Caramuële subnectis, nihil ferè est, quod reponam. Stylum ipse habet satis exactum, quo se defendat: sublime ingenium non deest, cujus sanè eximia specimina edidit. Hæc tamen non dico, quasi omnes illius morales sententias amplectar. Is revera est, qui sua commenta exponat, non tamen legem cuiquam imponat ea defendendi. Jesuitis tam acriter identidem succenses, quod de Jansenio, cum is Episcopus esset, paulò duriùs scripserint; cujus tamen doctrina à S. Sede, ut hæretica damnata est. Tu verò Caramuëlem, quantumvis Episcopum, & nunquam à S. Sede damnatum perinde insectaris, atque si tetrum aliquod ulcus esset, ex quo nihil nisi tûrpe, corruptum & virulentum erumpat. Immò in Jesuitam Zergolium satis inurbanè insultas, quòd Caramuëlis ingenio nonnihil laudis asperferit. Grande profectò scelus huic homini exprobras. Quasi verò hominem ingeniosum laudare, modò id putidè non fiat, piaculum sit. Id reverà vobis solemne est, ut aliorum, qui à vestris partibus non stant, laudes nullatenùs ferre possitis. Hinc si quis Jesuita nonnihil lucubretur; vel deprimitis, ut publicâ & privatâ luce indignum; aut reverà, si res non laudari non possit, plagii auctorem, quantumvis inno-

innocentissimum, accusatis, eaque manuscripta fingitis; quæ ipse, si superis placet, compilârit. Hinc si Gregorius à S. Vincentio Geometrica edidit, furatus est Cavalerio; si Lalovera, vel alius, Robervallo; atque ita de cæteris.

Omitto narrationem illam turpissimam meretricis & monachi, quam ex Caramuële subnectis. Nihil apud Amicum simile habes: nec Doctorem illum S. Theologiæ, magni ingenii & doctrinæ virum, quem Caramuël appellat, Jesuitam esse dicit, & quamvis ipse diceret, nunquam profectò adduci possem, ut crederem. Sed mittamus istas fæces, quas perpetuò versas, ut vel inde mortalium fæculentissimus esse videaris. Ingratum etiam tibi accidit, quòd pro prædictâ doctrinâ, quam nonnulli Amico perperam imposuerunt, alii Doctores citentur ab Apologista, scilicet Duvallius, Bannesius, Cardinalis Richelius, de quo ultimo cum urbanis hominibus rides, scilicet cum Regio-portuensibus. Nihil sanè attinet dicere, cur Richelio adeò infensi hæctenus fueritis, qui Sancygiranum vestrum pro meritis exceptit. Utinam diutius vixisset! nunquam enim Janseniana hæresis in lucem venisset. Vis fortè alios auctores? en tibi Petrum de Navarra lib. 2. de rest. c. 3. n. 171. Sayrum lib. 6. de cens. c. 17. n. 23. Sancium in select. disp. 46. n. 8. Henricum Stroverdoff. 2. 2. q. 64. a. 7. concl. 5. Dianam 5. p. tract. 4. resol. 9. qui citat Sotum, Salonium, Aragonium, Navarrum. Adde Michaëlem Zanardum in direct. de homicid. c. 2. Cajetanum in Summ. v. homicid. & 2. 2. q. 64. a. 7. Marcum Serra 2. 2. q. 64. d. 1. Ludovic. Lopez 1. p. Instr. c. 65. cum Armillâ. Sed frustra auctores adduco, quos nihili facias, quamvis Jesuitæ non sint; nullum autem Jesuitam appello, quia nullum invenio, qui hanc doctrinam doceat.

Irrides denique vulgarem illam distinctionem, de speculatione & praxi; quam reverà nemo usurpat ad excusandam cædem injustam, sed eam dumtaxat, quæ justa probabiliter esse videatur. Sed quamvis probabilem esse dicant hujus doctrinæ auctores, quos ego non sequor, quia tamen non est certum, probabilem esse, ideò in praxi tuta non est, eo modo, quo supra explicatum est: quem reverà si capias, alia responsione non indiges. nec ullum, ut ais, * hujus distinctionis periculum est. cùm enim in sola praxi periculum esse queat, & cùm praxim prohibeant & damnent, omne periculum facile avertunt. nec tantùm agitur de removendis quibusdam circumstantiis, sed de re ipsâ, quæ certò tuta esse non videtur, ac proindè dubiam conscientiam relinquit. Sed de hoc argumento, quantum satis, suprâ egimus; tu vide sis.

* Pag. 351.

N O T Æ

In Epist. decimamquartam,

S I V E

Dissertatio Theologica de Homicidio,

S E C T I O I.

*Præstruuntur principia ad hanc tractationem necessaria, ex quibus certa regula fitur, & consuetaria colliguntur. **

UT contrà cruenta, inquis, Jesuitarum dogmata, hic pugnes, Parochi Parisienses tibi arma suppeditant: totam lucern, ais, ex eorum eruditissimis lucubrationibus mutuaris, ad refellendas

* Pag. 374.

Casui-